

ΚΑΤΑΧΘΟΝΙΑ

Ἠφαίστειον.

Ἄναψτε κ' ἔκαίε βαθεῖα ἑστὰ σπλάγχχνα μου θαυμένο,
ἄφωνο, ἀτάραχο, βουβό, χωρὶς κ' ἐγὼ ἀκόμα
νὰ νοιώσω πῶς ἐχώρεσε μέσ' ἐστῆνυχό μου σῶμα
τέτοια κατάρα ἀκοίμητη, δαιμόνιο ἔωρκισμένο.

Ἄναψτε κ' ἔκαίε κρουθὰ κι' ἀπ' ὅλους ξεχασμένο
ἠφαίστειο θεόρατο, ποῦ ἡ πέτρας καὶ τὸ χῶμα
ἀπ' τὴ φωτιά του θάλλωναν κι' αὐταῖς, κι' ἂν εἶχε στόμα
γιὰ ἐμένα θάναστέναζε τὸ πᾶν ἀπελπισμένο.

Μὰ μόλις σὲ εἶδα, ἔχασα τὴν πρώτην μου ἀνδρεία.
τὸ ἄφωνο ἠφαίστειο βογκᾷ, ξεπλημμυρίζει
καὶ μέσ' σὲ λάβα καὶ φωτιά καὶ θειάφι σὲ βαπτίζει.

Ἦταν ἡ μαύρη ἀγάπη μου, γὰρ ἐσὺ μ' ἀναισθησία
μοῦ ἔσθυσες καὶ ὄνειρα κι' ἠφαίστειο· τί κρῖμα!
δὲν νύρες οὔτε ἀνάστασι μ' ἐμένα οὔτε μνηῆμα.

Ι. ΠΕΤΡΟΥ ἸΩΑΝΝΙΔΗΣ

Ο ΦΙΛΟΣ ΜΑΣ

Τὸ κεφάλι της βαρὺ ἀπὸ στοχασμούς, ἔγειρε στὸ
στῆθος της. Τὰ μάτια της καρφωμένα σὲ μιὰ ἐρη-
μερίδα δὲν σαλεύουν, δηλ. δὲν διαβάζουν. Ἐνὰς στε-
νυχμὸς βαθὺς ἀνᾶστηκναι τὸ στῆθος της καὶ ζαρὶ-
νει τὸ μέτωπό της.

Οὔτε ἀκούει τὰ βήματα τοῦ Γεώργου, ποῦ πνί-
γονται στὸ γυνῶδι τοῦ περσικοῦ χαλιού· οὔτε ἀκούει
τὸ κανναράκι ποῦ τραγουδεῖ χαρούμενα, σὰν νὰ γιορ-
τάζει τὸν ἐρχομὸ τοῦ πατρὸς γυναικίου του.

Ποτὲ ὁ Γεώργος δὲν τὴν εἶδε σ' αὐτὴν τὴν κατὰ-
στασι. Εἶχε συνηθίσει στὸ χαρῶπό χαμόγελό της,
στὴν ἄσκοπη φλυαρία της, πειὸ ἄσκοπη καὶ πειὸ
γλυκεῖα ἀπὸ τὴ φλυαρία τοῦ κανναρίου της.

Ἀκούμπησε τὸ χέρι του στὸ τραπέζι καὶ τῆς ἐργα-
σίας της καὶ τὴν ἔβλεπε, ὅχι μὲ περιέργεια μὰ μὲ
πόνο βαθύ.

Τὸ χέρι του ἔτρεμε... γιὰ τὴ μετετόπισε ἕνα μι-
κρὸ ψαλιδάκι καὶ ἐκείνη πετάχτηκε τρομαγμένη· μὰ
ὅταν τὰ μάτια της σταμάτησαν στὸ Γεώργου, ἔλαμ-
ψαν, τὰ πικραμένα χεῖλη της ἐχαμογέλασαν ἕνα χα-
μόγελο, ποῦ ἐφάνερνε ἀγάπη καὶ ἐμπιστοσύνη. Τοῦ
ἔδωκε τὸ χέρι της καὶ εἶπε μὲ φωνὴ ἀδύνατη.

Ἐκχαλῶ καλὰ ποῦ ἤλθες, ἤθελα νὰ σὲ ὁμιλήσω.
Ναί, φίλε μου, ἀπεφάσισα πειὰ ν' ἀνοίξω τὰ χεῖλη
μου.

Τὸ πρόσωπο τοῦ Γεώργου ἄστραψε ἀπὸ ἐλπίδα

καὶ ἐκάρησε ἀντίκρου τῆς, στῆ θέσι ποῦ τοῦ ἔδειξε ἐ-
κείνη, μὲ τὸ χλωμὸ χέρι της.

— Ἦτανε σφάλμα μου ποῦ δὲν μιλοῦσα τόσον
καρδύ.

— Ναι, σφάλμα σου. Ἡ ζωὴ φεύγει τόσῳ γρή-
γορα, ὥστε ὁ ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ τὴν συντομεύη
μὲ θεληματικὰ βάσανα.

— Μὴ βιάζεσαι...

— Ὅταν μὲ τὰ ἀποσιωπητικά σου, μὲ τὰ δι-
φορούμενά σου καὶ μὲ τὰς ἀναβολὰς σου, κρατεῖς στὰ
χέρια σου δεσμευμένη τὴν εὐτυχία μου καὶ τὴν εὐ-
τυχία σου—αὐτὸ μπορῶ νὰ τὸ πῶ, γιὰ τὴ ξεύρω πῶς
θὰ γείνης μαζί μου εὐτυχής—εὐρίσκεις πῶς βιά-
ζομαι; Ἀκουτε Σεμέλη, ξεύρω πῶς ἡ ζωὴ σου ἔχει
μιὰ μαύρη καὶ σκοτεινὴ σελίδα, σὲ ὑπόσχονται νὰ
μὴ ξεφυλλίσω ποτέ τὰ περασμένα καὶ νὰ ξεχάσω
πῶς στὴν καρδίᾳ σου γράφθηκε ἄλλοτε ἄλλο ὄνομα.

— Ὅταν μ' ἔβλεπες νὰ γελῶ, πίστεψες καὶ σὺ
πῶς εἶμαι εὐτυχισμένη;

— Ἀχ ὅχι! ἐγὼ σὲ μελετοῦσα στὰ μικρὰ τὰ
διαλείμματα ποῦ σῶπαινες, ποῦ ξεγυνοῦσες τὸ πρό-
σωπο ποῦ ἐπαίζεις... Ἄ!... τότε...

Ἡ Σεμέλη ἔφερε τὸ δάκτυλο στὸ στόμα.

— Δὲν ἐπαίζω πρόσωπο· προσπαθοῦσα μὲ τὴν
ἀνθρώπιν ἀδυναμία μου νὰ νικήσω τοὺς σκοτεινοὺς
διαλογισμούς μου. Ἐπίστεψα στὸ τέλος πῶς τὸ κα-
τώρθωσα...

Τοῦ Γεώργου τὸ πρόσωπο συννέφιασε καὶ τὰ σύννεφα τοῦ μετώπου του ἔφεραν βροχὴ στὰ μάτια του, ποῦ δὲν μπορούσαν νὰ τὴν σταματήσουν τὰ βλέφαρά του. Ἐκείνη δὲν τὸν ἐβλεπε, φοβότανε ὅχι τὰ δικάια πικρὰ λόγια του, γιὰ τὸ τοῦ ἔδωκε ἐλπίδα ψεύτικη, μὰ δὲν ἤθελε νὰ ἰδῇ τὰ μάτια του, τ' ἀγαπημένα γαλανὰ ματάκια του δακρυσμένα. Εἶχε ἀπορραΐσει νὰ παίζῃ κι' αὐτὴ μὲ τὰ αἰσθήματα τῶν ἄλλων καὶ νὰ πληγώσῃ, ὅπως ἄλλοι κατάκαρδα τὴν πληγώσαν καὶ τώρα νοιώθει σπαραχμούς στὰ πικρὰ δάκρυά του; Μήπως... μὰ... ὅχι! Ξεύρει τὸν ἑαυτὸ της, δὲν εἶνε δυνατόν ν' ἀγαπήσῃ καὶ πάλιν. Ἀγαπᾷ κανεὶς δυὸ φοραίς! Ποτέ! Μαζεύει τὸ σκορπισμένο θάρος της καὶ μὲ μιὰ φωνὴ πνιγμένη, ποῦ θαρρεῖς δὲν ἔβγαίνει ἀπ' τὰ δικά της χεῖλη, λέγει.

— Πρέπει νὰ χωρισθοῦμε! !

Τὸ κτύπημα τὸ φοβερό, τὸν βρίσκει ἀκίνητο, σὰν νὰ τὸ περιμένε.

— Ναί· θὰ φύγω. Δὲν δέχομαι τὴν εὐτυχίαν ποῦ μοῦ προσφέρει· εἶνε μεγάλη γιὰ μένα. Καὶ σὺ θὰ ἦσαι εὐτυχὴς μαζὺ μου; Χωρὶς νὰ τὸ θέλῃς ὁ νοῦς σου θὰ πετᾷ στὰ περασμένα καὶ θὰ μὲ βλέπῃς γυρμένη στὸ στήθος ἐνὸς ἄλλου. Θὰ μὲ βλέπῃς ἐσὺ, ὁ φίλος μας, ὅπως μ' ἔβλεπες τόσαις φοραῖς, κρεμασμένη στὰ χεῖλη του, εὐτυχισμένη ἀπὸ ἓνα χαμόγελό του. Ὅταν θὰ μὲ φιλήσῃ, θὰ σοῦ φαίνεται πὼς ξεπλύνεις τὰ φιλήματα ἐνὸς ἄλλου. Δὲν ξέρω τί σοῦ λέγει ἡ ὥραιά καὶ εὐγενὴς καρδιά σου, μὰ ἡ μνήμη δὲν σβύνει· καμμιὰ ἀπ' τὰς εἰκόνας ποῦ ἔχει φυλαγμέναις, σὰν μουσεῖο ἀληθινό. Δὲν φθάνει ἐγὼ νὰ ἦμαι εὐτυχισμένη· πρέπει καὶ σὺ νὰ ἦσαι ἥσυχος. Δὲν θὰ μπορέσῃς σοῦ λέγω νὰ ξεγᾶσῃς: πὼς μὲ περιφρόνησε ἓνας ἄλλος...

Ἐνας λυγρὸς διέκοψε τὰ πικρὰ λόγια τῆς Σεμέλης καὶ ἔμειναν καὶ οἱ δυὸ σιωπηλοί. Τὸ καναράκι χοροπηδοῦσε χαρούμενο καὶ γλυκοκελαδοῦσε, σὰν νὰ ἔλεγε:

— Χαρῆτε, χαρῆτε, μὴν λυόνετε τὰ νιάτα σας καὶ ἂς μὴ χωρίσῃ τῆς καρδιαῖς σας τῆς τόσῃ σύμφωνις, τὸ σφάλμα ἐνὸς ἄλλου. Χαρῆτε, χαρῆτε.

Μιὰ φωνὴ τοὺς ζύπνησε ὅλους.

— Εἰσαι ἐτοιμὴ Σεμέλη;

— Ἐτοιμὴ; ναί... βέβαια..

Πλησίασε κατὰ συνήθειαν στὸν καθρέφτη καὶ φόρεσε τὸ μικρὸ ψάθινο καπέλλο της. Ἐκλείσσε τὸ παρὰθυρο καὶ ἔρριψε μιὰ ματιὰ στὸ κλουβάκι τοῦ καναρινιοῦ, μήπως τοῦ λείπει τίποτε· κατόπι σὰν κατὰδικος, γύρισε καὶ εἶδε τὸ Γεώργιο.

Ὁ Γεώργιος ὁ παιδικὸς φίλος της, ὁ Γεώργιος ὁ φίλος ἐκείνου, ὁ Γεώργιος ποῦ ἐφάνηκε στῇ συμφορᾷ της ἄγγελος, ὁ Γεώργιος ποῦ τὴν ἀγαπᾷ μὲ ἔρωτα ἀληθινὸ καὶ τίμιον, σὰν τὸν γιοκατῆρά του... ὁ Γεώργιος ἔκλαιε...

Τοῦ ἔδωκε τὸ χέρι της τὸ παγωμένο καὶ χωρὶς νὰ γυρίσῃ νὰ τὸν δῇ ἐψιθύρισε.

— Ὑγίαινε, φίλε μου.

Ἐνα δάκρυο χονδρὸ καὶ ζεστὸ ἔπεσε στὰ παγωμένα δάκτυλά της, τὰ ὁποῖα οὔτε σκέφθηκε νὰ ἐγγίσῃ ἐκεῖνος.

Ἐσκυψε τὸ κεφάλι της τὸ ὀλόχρυσον καὶ τὸν παρετήρησε μὲ ἀγάπη.

— Γρηγόρα, Σεμέλη, ἔλεγε, ἡ φωνὴ τῆς γιαιγιᾶς της, θὰ χάσουμε τὸ βαπόρι.

Πὼς νὰ βιασθῇ ἀφοῦ ἐκεῖνος κλαίει; Τὸν ἀγαπᾷ γιὰ νὰ πονῇ στὰ δάκρυά του, τὸν ἀγαποῦσε, ἡ τὴν γεννήθηκε αὐτὴ ἡ ἀγάπη; τὴν γέννησε ἡ ἰδέα τοῦ χωρισμοῦ ἡ τὴν ἐφάνέρωσε μόνον;

— Γρηγόρα Σεμέλη!

Τελείωσε! πρέπει νὰ φύγῃ! δὲν θὰ τὸ ξαναἰδῇ τὸ ἀγαπημένο πρόσωπο τοῦ Γεώργου. Κάμνει δυὸ τρίκα βήματα καὶ τὴν σταματᾷ — δὲν τὴν σταματᾷ τὴν κερφώνει— ἓνας λυγρὸς τοῦ Γεώργου.

Ἄ, τώρα περὶ τελείωσε, τὸν πλησιάζει, παίρνει στὰ δυὸ της χεῖρα τὰ χεῖρα του καὶ μὲ δάκρυα γλυκὰ τοῦ λέγει.

— Θέλεις νὰ μείνω;

Τὴν σφίγγει στὸ στήθος του καὶ τὴν φιλεῖ καὶ τὸν φιλεῖ.. Ἄ! ποῖος μπορεῖ νὰ τοὺς χωρήσῃ τώρα! Τὰ δάκρυά τοὺς σχηματίζουν ἓνα κοινὸ ποτάμι καὶ ξεπλύνουν ἐκεῖνα ποῦ ἔχυσαν ἀπὸ πίκρα, ἀπὸ παρὰκαρδίαν, ἀπὸ ἄδικο δισταγμό.

Ἡ γιαιγιὰ βραβεύθηκε νὰ φυλάγῃ κάτω καὶ ἀνεβαίνει μὲ τὴ βαρεῖα περπατισιὰ της τὴ σκάλα καὶ ἀνεβαίνει μαζὺ ὁ γάτος της, καὶ τὸ σκυλλάκι της κουνεῖ τὴν οὐρά του ἀπὸ ἀγάπη.

Ἀνοίγει τὴν θύραν καὶ ψιθυρίζει.

— Σεμέλη, γρηγόρα.

Ἡ Σεμέλη κρεμιέται στὸ λαιμὸ της καὶ τὴν φιλεῖ καὶ λέγει.

— Γιαγιὰ, δὲν θὰ φύγουμε.

Ἀλμυρὴ τὸ πρόσωπο τῆς γιαιγιᾶς καὶ νοιώθει στὸ χέρι της τὸ δεξί, ἓνα φίλι καὶ ἀκούει μιὰ φωνὴ συγκινημένη νὰ ψιθυρίζῃ.

— Μοῦ δίδετε τὴ Σεμέλη!

— Τὴ Σεμέλη; ναί παιδί μου... θὰ ἦσαι πολὺ εὐτυχὴς... εἶνε καλὴ καὶ ἡ ζωὴ της θὰ περάσῃ γιὰ τὴν εὐτυχίαν τῇ δικῇ σου. Ξέρεις τὰ βάρσνά της...

Ἐσφιξε καὶ τοὺς δυὸ ἡ καλὴ γιαιγιὰ στῇ γεροντικῇ ἀγκαλιᾷ της καὶ ἔδωκε τὴν εὐχὴ της, ἀπὸ μέτα ἀπὸ τὰ φυλλοκαρδία της.

Τὸ καναράκι χοροπηδοῦσε, ἡ γάτα περίμενε ἀνυπόμονον νὰ ἀδειάσῃ ἡ ἀγκαλιὰ τῆς γιαιγιᾶς, γιὰ νὰ ξαπλωθῇ ἐκείνη, ὅπως συνείθισε τώρα τόσα χρόνια.

— Κάτω φυλάγει ἡ βάρκα ποῦ θὰ τοὺς ἔφερε στὸ βαπόρι τῆς Πανελληνίου.

Συννέφιασε τὸ μεγάλο μέτωπο τοῦ Γεώργου σ' αὐτὰ τὰ λόγια τῆς γιαιγιᾶς καὶ ἐνῶ ἡ Σεμέλη ξεκαρφίδουε τὸ καπέλλο της, βιαστικὸς ἔτρεξε, πάτησε τὴν οὐρά τοῦ γάτου καὶ ἔπεσε ἐκεῖνος βαρὺς σὰν μο-

λύβι στὰ προσκεφάλια τῆς βαρκούλας, μὲ τὴν ὁποίαν θ' ἀνέβαινε στὸ βαπόρι ἡ Σεμέλη.

Ἐγραψε δυὸ λόγια, τὰ ἔδωκε σὲ μιὰ δούλα καὶ εἶπε τοῦ βαρκάρη:

— Βιάσου, καὶ ἂν σὲ πῶ νὰ γυρίσης, ἐσύ νὰ τραβῆς κουπὶ μὲ πειρὸ πολὺ δύνامي.

Ἡ Σεμέλη χωρὶς νὰ χλωμιάσῃ, διαβάσε τὸ πμὴλ-
λετάκι καὶ εἶπε μὲ πικρὸ χαμόγελο.

— Δὲν ἔχει ἄδικο. Ο φίλος μας δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ λησμονήσῃ. Ὑπάρχουν μερικὰ πράγματα ποῦ δὲν ξεχνιοῦνται ποτέ. Τοῦ τὸ εἶπα. Δὲν ἤθελε νὰ μὲ πιστεύσῃ. Μήπως ἔπαιξε καὶ αὐτὸς κωμωδία μαζί μου; Δὲν πιστεύω. Εἶχε πολὺ πεποίθησι στὸν ἑαυτὸν του, τὴν ὥσπιν, ὅσπιν δὲν ἔπρεπε.

— Τώρα νὰ παραγγεῖλωμεν τὰ προσκλητήρια τοῦ γάμου σου, μικρούλα, εἶπεν ἡ γιγιά, ἐνῶ χάιδευε ἀπαλὰ ἀπαλὰ τὸ γάτο της.

Ἡ Σεμέλη δὲν εἶπε τίποτε, μόνον πλησίασε τὸ πκράθυρο καὶ στὴν γαλανὴν Προποντιδᾷ εἶδε μιὰ βάρκα νὰ πετᾷ γρήγορα καὶ ν' ἀφίνη ἄσπρη γραμμὴ ἀφρισμένη.

— Ἀρὰ γε σ' αὐτὴν τὴν βάρκα μέσα, φεύγει ἡ εὐτυχία μου ἢ ἡ δυστυχία μου; Ξαναδιαβάζει τὸ γραμματάκι.

«Εἶχες δίκην» δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ξεχάσω... Κι-
λά μου τὰ εἶπες... Ὑγίανε, θὰ φύγω μακριὰ ἀπὸ

τὴν Πόλι καὶ ἐλπίζω νὰ γι�τρευθῶ. Ὁ φίλος σας, δὲν μπορεῖ νὰ γείνη σύζυγός σου, ὁμολογεῖ ὅμως πῶς θὰ ἦνε πολὺ εὐτυχής ἐκεῖνος ποῦ θὰ σὲ πάρη.
Ὑγίανε».

— Ἄλλος; ὄχι! Διὰ μιάν καρδίαν καὶ οἱ δύο φίλοι ἦσαν πολλοί.

— Τί λές, μικρούλα; εἶπεν ἡ γιγιά ἀνάπτουσα σιγᾶρον.

— Λέγω: πῶς δὲν πρέπει ν' ἀγαπῶναι κἀνεὶς δυὸ φοραίς; εἶπεν ἡ Σεμέλη καὶ ἔφερε τὸ χέρι στὴν καρδιά της ἡ ὁποία κτυποῦσε πολὺ δυνατὰ.

Υ. Γ. Πέρασαν πολλὰ χρόνια καὶ ἡ Σεμέλη πολὺ νευρική καὶ ἰδιότροπη γεροντοκόρη, ἔμαθε ἀπὸ τὴν ἀδελφὴ τοῦ Γεώργου μιάν ἀλήθεια.

— Ὁ Γεώργος σ' ἀγαποῦσε μὰ ἐνόμισε πῶς δὲν τὸν ἀγάπησες μὲ ἔρωτα ἀληθινὸ μὰ ἐπόνεσες στὰ δάκρυά του καὶ ἀπὸ οἶκτον ἀπεφάσισες νὰ τὸν πάρης.

— Ἀλήθεια, δὲν ἔπρεπε νὰ κλάψῃ, εἶπεν ἡ Σεμέλη ἀναπνέουσα ἀρώματα δυνατὰ, διὰ τὸν πονοκέφαλό της καὶ σιγὰ πολὺ σιγὰ ἐψιθύρισε.

— Τὰ δάκρυα ἐκεῖνα ἀλήθεια δὲν ἔπρεπε νὰ τὰ χύσῃ! μὰ ὄχι... δὲν ἦταν οἶκτος τὸ αἶσθημα ποῦ μ' ἐκυρίευσε... τὸ αἰσθάνομαι... δὲν ἦταν οἶκτος. Τέλος πάντων, καλὰ ἦλθαν ἔτσι τὰ πράγματα καὶ ἔμειναν ὁ Γεώργος Ο ΦΙΛΟΣ ΜΑΣ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΗΔΟΠΟΥΛΟΥ

LA CREATURA BELLA

Πλασμένο 'σάν παράδεισος ἀπ' τοῦ Θεοῦ τὸ χέρι

Ἀνθίζει τὸ περίφανο κορίτσι σου

Ἐμορφότερ' ἀπ' τὴν ἀνοιξή, λαμπρότερ' ἀπ' τ' ἀστέρι

Τὸν ἥλιο 'ποῦ θυμίζει τὴ μορφή σου.

Μιὰ λύρ' ἀπὸ οὐράνια καὶ ζηλεμένα μέρη

Μαγεύει τὴ ὁροσιὰ τὴ μυστικὴ σου,

Ὅπου νεράϊδαις διάφαναις πιασμέναις χέρι-χέρι

Χορεύουν τὸν ἀθάνατο μαζί σου!

Ἄχ! ὠμορφότερ' ἀπὸ σὲ καμμιὰ στὴ γῆ πλασμένη

Δὲν εἶναι καὶ τὸ βράδυ σάν κοιμᾶσαι,

Τὴν ὥρα ποῦ θαμνοκοπᾷ 'στὸ σκότος ἀνοιγμένη

Σάν ἄνθος ἡ ψυχὴ σου καὶ θυμᾶσαι,

Γυριμένη ὥσάν ὄνειρο θεόσταλτο, ἡ λαύρα

Χρυσώνει μὲ ἥλιοφίλημα τὰ ῥιμὰ σου τὰ μαῦρα!

Α. ΣΗΜΗΡΙΩΤΗ